

Handläggare
Klara Johansson
Telefon: 08-50831732**Till**
Kulturnämnden

Grönare Stockholm - Förslag till nya riktlinjer för planering, genomförande och förvaltning av stadens parker och naturområden. Anmälan av svar på remiss från kommunstyrelsen.

Förslag till beslut

1. Att kulturnämnden godkänner kulturförvaltningens svar på remissen.
2. Att kulturnämnden beslutar att omedelbart justera paragrafen.

Robert Olsson
KulturdirektörAnn-Charlotte Backlund
Stadsantikvarie

Sammanfattning

Ärendet har remitterats från Finansroteln till Kulturnämnden med svar senast 28 november 2016. Stadsledningskontoret presenterar i detta ärende *Grönare Stockholm, förslag till nya riktlinjer för planering, genomförande och förvaltning av parker och naturområden*. Syftet är att lägga fast riktlinjer för ett grönare Stockholm och att ge strategisk vägledning för hur stadens målsättningar ska omsättas i det praktiska arbetet. Stockholm stad har uttryckt hög ambitionsnivå för den offentliga gröna miljön samtidigt som målen för bostadsbyggandet läggs fast. Utmaningen är därmed att skapa en tät och grön stad. Riktlinjerna är utformade så att de ska uppfylla de tre målen; 1- Stockholmare ska ha god tillgång till parker och natur med höga rekreations- och naturvärden, 2- trygga en livskraftig grönstruktur med rik biologisk mångfald, 3- ett effektivt resursutnyttjande och samspel mellan förvaltning och utveckling.

Kulturförvaltningen ser positivt på ambitionen att föreslå riktlinjer för stadens arbete att nå stadens övergripande mål. Förvaltningen vill betona vikten av att föra dialog med medborgarna för att på så vis förstå och utveckla parken liksom främja medborgarnas delaktighet i staden. Vidare menar förvaltningen att det är värdefullt att skyltning omnämns som åtgärd för att förbättra tillgängligheten. Förvaltningen vill framhålla vikten av att tydliggöra och beakta gröna kulturvärden. Förvaltningen delar målbilden att staden ska ha en långsiktigt hållbar och ansvarstagande förvaltning av stadens parker och natur.

Kulturförvaltningen medverkar gärna i det arbetet genom att ta fram kulturhistoriska kunskapsunderlag.

Sammantaget ser kulturförvaltningen goda ambitioner med föreslagna riktlinjer i *Grönare Stockholm* och ställer sig bakom dokumentet.

Underlag för beslut

Stadsledningskontorets presentation av *Grönare Stockholm – Förslag till riktlinjer för planering, genomförande och förvaltning av stadens parker och naturområden*.

UTLÅTANDE

Ärendet/Remissen

Ärendet har remitterats från Finansroteln till Kulturnämnden med svar senast 28 november 2016. För omedelbar justering.

Ärendets beredning

Ärendet har handlagts av Stadsmuseets kulturmiljöenhet i samråd med förvaltningens miljösamordnare.

Ärendet

Syfte

Kommunstyrelsen fick i kommunfullmäktiges budget för 2016 i uppdrag att se över samordning, styrning och finansieringslösningar avseende grönstrukturfrågor inom Stockholm stad med syftet att staden ska kunna växa på ett hållbart sätt. Stadsledningskontoret presenterar i detta ärende *Grönare Stockholm*, förslag till nya riktlinjer för planering, genomförande och förvaltning av parker och naturområden med utgångspunkt från stadens vision, miljöprogram och översiktsplan. Syftet med riktlinjerna är

att lägga fast generella riktlinjer för ett grönare Stockholm och att ge strategisk vägledning för hur stadens målsättningar ska omsättas i det praktiska arbetet med planering, genomförande och förvaltning. Målgruppen för riktlinjerna är i första hand de politiker och tjänstemän som ansvarar för olika delar av utveckling och skötsel av parker och grönområden, men även andra berörda och stockholmare i allmänhet.

Stockholm stad har i Vision 2040 och kommunfullmäktiges beslut om budget uttryckt hög ambitionsnivå för den offentliga gröna miljön samtidigt som målen för bostadsbyggandet läggs fast. Inriktningen och utmaningen för staden är därmed att skapa en tät och grön stad.

Bakgrund

Stockholms parker och naturområden har en avgörande roll för att nå en hållbar tillväxt. Parken är i staden liksom byggnader och gator, ett stadsbyggnadselement. I en tätare stad får de offentliga rummen allt större betydelse för människor att mötas på lika villkor. Grönområden ger stockholmare möjlighet till rekreation och aktivitet. Parkerna har en biologisk mångfald, artrikedom liksom hanterar klimatförändringar. Stadens vatten och grönska omfattar sammantaget stora ekologiska, rekreativa och kulturella värden.

Riktlinjer

Utifrån tre mål föreslås följande riktlinjer:

Mål Stockholmarna ska ha god tillgång till parker och natur med höga rekreativa- och naturvärden.

- Förståelsen för stockholmarnas behov behöver öka.
- Befintlig grönstruktur berikas utifrån behoven i en växande stad.
- Ytterstadens grönområden får fler funktioner.
- Nya parker ska vara en del av stadsutvecklingen.
- Öka tillgängligheten till Stockholms grönområden för att få en sammanhängande stad.

Mål Trygga en livskraftig grönstruktur med rik biologisk mångfald.

- De unika gröna och blå karaktärerna ska värnas på ett klokt sätt.
- Landskapets gröna och blå karaktärer är en självklar utgångspunkt i stadsutveckling.
- Närhet till vatten behöver tas tillvara.
- Den rika biologiska mångfalden värnas.

Mål Ett effektivt resursutnyttjande och samspel mellan förvaltning och utveckling.

- Ekosystemen ger stora bidrag till Stockholm.
- Ökat slitage i parkerna ställer krav på smarta lösningar.
- Bättre erfarenhetsåterföring och lärande mellan olika roller.
- Gröna och blåa kvaliteter behöver stärkas i den byggda miljön.

Strategisk vägledning

Dokumentet ger strategisk vägledning hur gröna kvaliteter ska säkras i stadens centrala processer. Till varje del av processen föreslås ett antal frågor som berörda, främst beslutsfattare och tjänstemän, bör ställa för att uppfylla stadens övergripande mål och tillhörande riktlinjer.

Dokumentet påtalar vikten av att tidigt i processen väga viktiga allmänna intressen såsom behovet av parker, mot andra intressen. Under genomförandeskedet är det viktigt att staden bevakar en rad olika grönfrågor. Avvägningar på den detaljerade nivån har ofta avgörande betydelse för att målen med projektet ska uppnås i praktiken. Förvaltningsfasen upptar den största delen av anläggningens livslängd. Staden arbetar med kunskapsunderlag och styrdokument för att styra kvaliteten.

Genomförande

Genomförandet av riktlinjerna ska ske inom ramen för nämnders och bolagsstyrelsers ordinarie arbete. I syfte att förbättra den stadsövergripande uppföljningen av målen för parker och naturområden ska kommunstyrelsen precisera ansvarsfördelning och gemensamma indikatorer för staden som helhet. Det uppdelade ansvaret ställer stora krav på samordning inom en rad processer och på alla nivåer i stadens organisation. En ny strategisk samordningsgrupp ska inrättas för att stödja genomförande och öka lärandet inom stadens organisation. Gruppen leds av stadsträdgårdsmästaren.

Dokumentet avslutas med två goda exempel; Kista och Nackareservatet.

Förvaltningens synpunkter

Stockholm har privilegiet att vara en storstad där vattnet och grönskan är ett av dess starka signum. Grönstrukturen som omfattar både vatten och grönska har sammantaget stora ekologiska,

rekreativa och kulturella värden och är nödvändiga att ta tillvara och utveckla i den hållbara staden. Staden står inför en utmaning att bygga den täta och gröna staden och Kulturförvaltningen ser därför positivt på ambitionen att föreslå riktlinjer för stadens arbete att nå stadens övergripande mål.

Förvaltningen stödjer de tre målen som presenteras (3.1- god tillgång till parker och natur, 3.2- trygga livskraftig grönstruktur, 3.3- effektivt resursutnyttjande och samspel).

Rörande Riktlinjer för Mål 3.1, *Stockholmarna ska ha god tillgång till parker och natur med höga rekreations- och naturvärden*, vill förvaltningen betona vikten av att föra dialog med medborgarna för att förstå och utveckla den täta och gröna staden. De många förtjänster då medborgare kan vara delaktiga och får möjlighet att odla tillsammans i staden, kan ytterligare lyftas fram i riktlinjerna. Förvaltningen ser positivt på att riktlinjerna också pekar på behovet av att öka tillgänglighet genom skyltning och vägvisning. Stadens många spännande kulturmiljöer och fornlämningar skulle på så vis kunna bli tillgängliga för besökare.

I Riktlinjer för Mål 3.2, *Trygga en livskraftig grönstruktur med rik biologisk mångfald*, ser kulturförvaltningen det angelägna med att dessa riktlinjer lyfter fram stadens landskapliga och gröna kvaliteter. Riktlinjerna betonar att landskapets huvuddrag, det gröna kulturarvet och gröna stadsbyggnadskaraktärer behöver beaktas och omhändertas i det växande och hållbara Stockholm. Stadens kvaliteter betraktas som resurs, en ståndpunkt som förvaltningen vill framhålla. Dokumentet framhåller även att i denna stad blir det viktigare att kunna tydliggöra värdet av parker och grönområden. Förvaltningen önskar framhålla vikten av att tydliggöra de gröna kulturvärdena.

Rörande Riktlinjer för Mål 3.3 *Ett effektivt resursutnyttjande och samspel mellan förvaltning och utveckling* så delar förvaltningen målbilden att staden ska ha en långsiktigt hållbar och ansvarstagande förvaltning av dess parker och naturområden. Kulturförvaltningen medverkar gärna i det arbetet genom att ta fram vägledande kulturhistoriska kunskapsunderlag för att vara med i arbetet att utveckla hållbara grönområden.

Under Strategisk vägledning föreslår dokumentet ett antal kontrollfrågor som beslutsfattare och tjänstemän bör ta ställning till. Vid frågorna till Riktlinjer för förvaltning önskar kulturförvalt-

ningen att frågan om naturreservat även kompletteras med *kulturresevat*. Finns aktuella planer för skötsel och tillvaratagande av värden i kulturresevatet?

Sammantaget ser kulturförvaltningen goda ambitioner med föreslagna riktlinjer i *Grönare Stockholm* och ställer sig bakom dokumentet.

Bilaga

- 1) Grönare Stockholm – Stadsledningskontorets förslag till riktlinjer för planering, genomförande och förvaltning av stadens parker och naturområden
- 2) Grönare Stockholm- Riktlinjer för planeringen, genomförande och förvaltning av stadens parker och naturområden